

GO'MOR'N LILLE IDA,
SÅ SKA' VI OP OG I SKOLE!
TROR DU, DU KA' KLARE DET?

SØDE WILLIAM, DU SKA' ALTSÅ I
SKOLE, SELVOM DU HAR TØM-
MERMVEND, OG I 7. KA' DU
JO GÅ HJEM I SPISEFRJKVAR-
TERET!

JA, DET REGNER, MEN VI KA'
DA SENDE EN TAXA!

ER DER IKKE MERE TOILET-
PAPIR?! SKA' DU HA' EN
KRISEPSYKOLOG?

DET GØR IKKE NOGET, DU
IKKE HAR LÆST LEKTIER.
DET HAR DE ANDRE HELLER
IKKE!

Homo klienticus

Nu er vi nået til, at kommunen ringer og vækker skoletrætte unge

Motivationsvejledere

Konference 2. oktober 2012

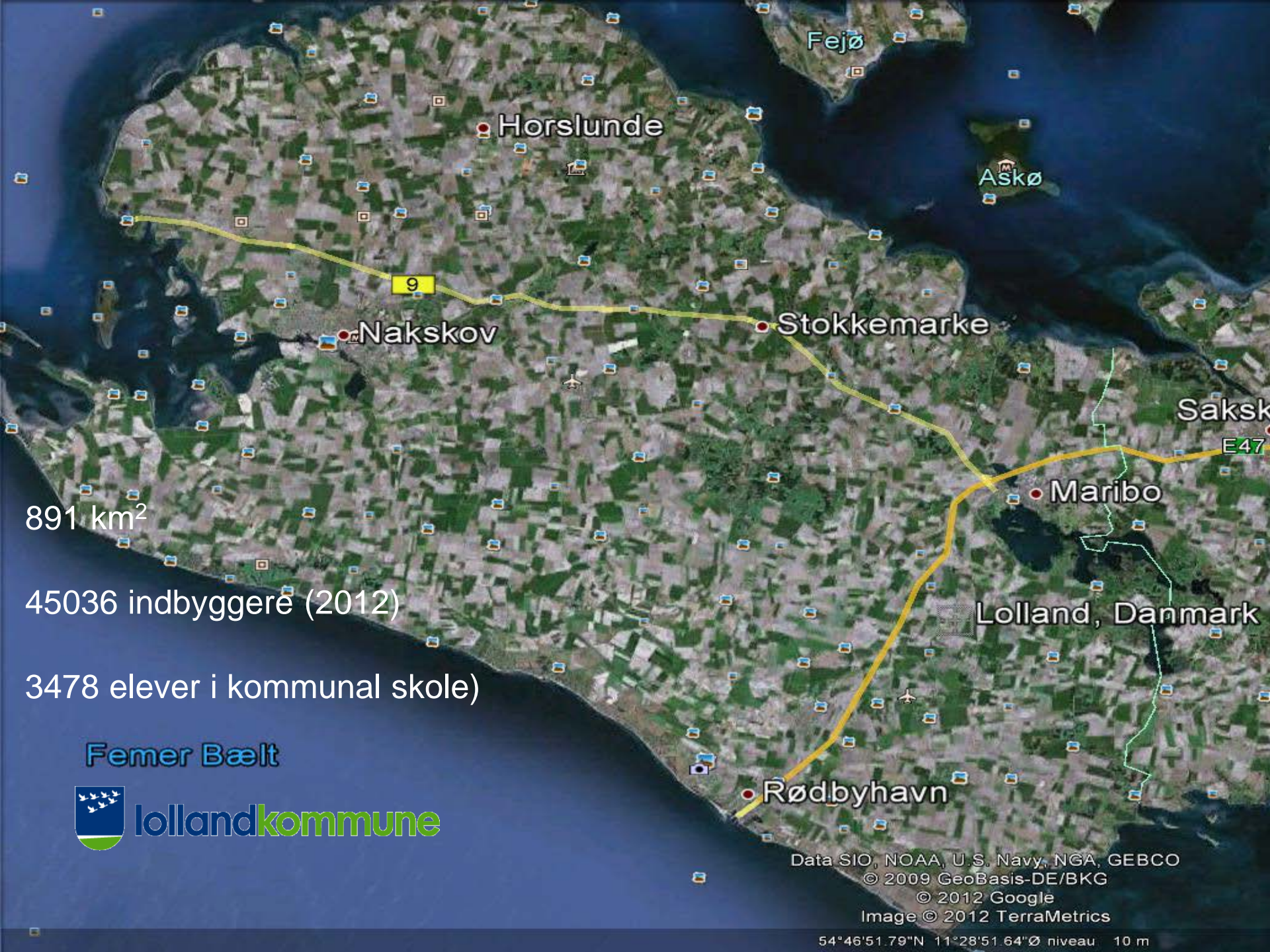

Dagens program

- Præsentation af os fire motivationsvejledere
- Om Lolland kommune
- Baggrunden for ansættelse af motivationsvejlederne i folkeskolerne
- En strategi for forebyggelse af fravær i Folkeskolen
- Fravær/ målsætning for indsatsen
- Handlingsdiagram
- Hvornår er der tale om systematisk fravær
- Motivationsvejlederens indsats
  - ”Praksisfortællinger”
- Dialog i plenum/ diskussion

Om Lolland Kommune

- 1) Erhverv/ Ledighed.
- 2) Befolkningens uddannelsesniveau,
- 3) Bosætning: Tilflytning/ fraflytning,
- 4) Boliger.
- 5) Folkeskolerne

891 km²

45036 indbyggere (2012)

3478 elever i kommunal skole)

Femer Bælt

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO
© 2009 GeoBasis-DE/BKG
© 2012 Google
Image © 2012 TerraMetrics

54°46'51.79"N 11°28'51.64"Ø niveau 10 m

Erhverv/ ledighed

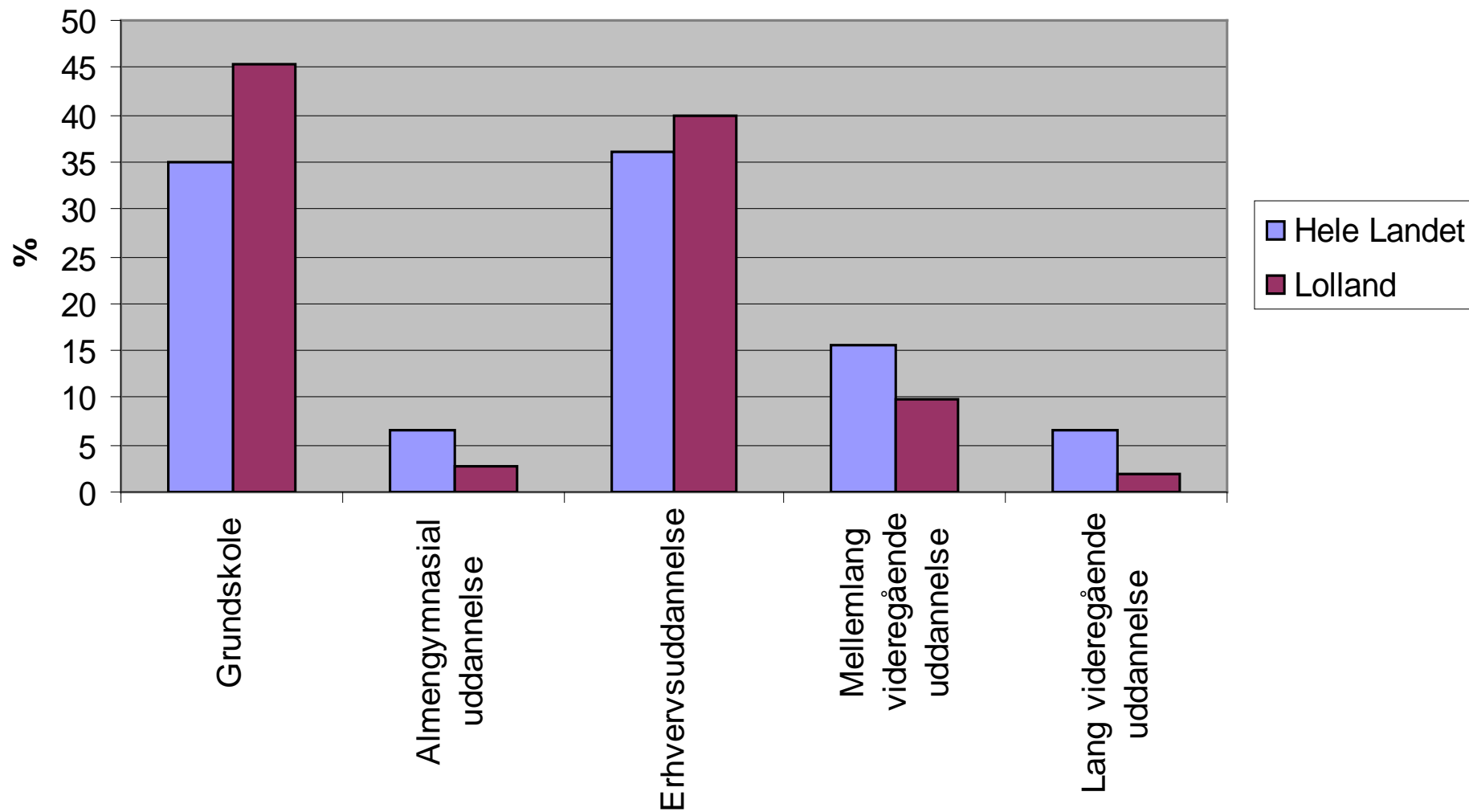
Ad 1

- Hvis alle unge på Lolland inden krisen havde stillet sig op på en række, skulle hver tredje af dem to år senere træde ud af rækken og ind i arbejdsløsheds køen i stedet. Så mange under 30 år har mistet deres job under krisens første år. I Frederiksberg Kommune - der ligger i den stik modsatte ende af statistikken - er det kun hver ottende, der er blevet ledig. Så skævt fordeler ungdomsarbejdsløsheden sig. Det viser en analyse, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) offentliggør i dag. Af: [Ritzau](#) 1. maj 2012
- Lolland skiller sig i denne sammenhæng endvidere ud ved, at de unge i aldersgruppen 16-29 år generelt har et lavere uddannelsesniveau end unge i samme aldersgruppe i Østdanmark og i landet som helhed.
- Kommuner med mange unge med en videregående uddannelse slipper lettere gennem krisen end dem med mange ufaglærte unge, hvilket understreger vigtigheden af uddannelse. - Der er en tendens til at tro, at arbejdsløshed rammer alt og alle - også folk med uddannelser. Men analyser viser tydeligt, at det ikke er ligegyldigt, om man får en uddannelse, og det er et vigtigt signal at sende til de unge.

Erhverv/ ledighed

- Ad. 1
- Lolland kommune er udfordret med hensyn til ledighed.
- Mange med kortere uddannelser.
- Mange med erhvervsmæssige uddannelser.
- "Den økonomiske krise"
- Lukning af arbejdspladser og produktionsvirksomheder

Befolkningens uddannelsesniveau

Bosætning

Ad 3

- Med en nettofraflytning i 2007 sammenholdt med et stort fødselsunderskud og en aldrende befolkning har Lolland Kommune nogle markante udfordringer i forhold til boliger og bosætning.
- Lolland Kommune er ikke en oplagt bosætningskommune for pendlere, hvilket dels er geografisk betinget og dels betinget i adgangen til den kollektive trafik til Københavnsområdet.
- På boligområdet er der for mange boliger og en stor andel er utidssvarende. Derudover er der en relativt stor andel af almene boliger som har svært med at konkurrere med ejerboligerne.

Bosætning: tilflytning/ fraflytning

Ad 3

Flyttemønster	2006	2007
• Tilflytning	2134	2087
• Fraflytning	2114	2256
• Levende fødte	413	400
• Døde	<u>822</u>	<u>759</u>
	(-389)	(-528)

Kilde: Danmarks Statistik

Skoler – skoledistrikter i Lolland kommune

Ad 4

1. august 2008 trådte der en ny skolestruktur i kraft. 14 skoler blev nedlagt, og der blev i stedet oprettet fire nye skoler med skoleafdelinger på flere matrikler.

- Fire skoler med et antal skoleafdelinger i hver skole.

Ad.4 Elevtal pr. 1. sept. 2012 – Skoler Lolland kommune				
Skoler	Afdelinger	Elever	SFO (0.-3. kl.)	SFO2/juniorklub 4.-6.-kl.)
Fjordskolen I alt 978 elever	Dannelunde	96	39	4
	Madeskov	217	108	-
	Byskolen	599	152	-
	Specialklasser	73		-
	Usk			95
Nordvestskolen I alt 921 elever	Fejø	24		-
	Ravnsborg	249	72	44
	Stormark	502	193	-
	Søllested	119	78	27
	Specialklasser	51		-
Maribo skole I alt 888 elever	Østofte	172	91	48
	Borgerskolen	296		-
	Blæseborg	320	187	-
	Specialklasser	100		-
	Usk			68
Søndre skole I alt 691 elever	Rødby	477	155	-
	Holeby	201	109	81
	Specialklasser	13		-
	Usk			72

En strategi for forebyggelse af fravær i folkeskolen

1.02.12. Ansættelse af en motivationsvejleder, i hvert af de 4 skole distrikter i Lolland kommune

Fokus på:

- 1) Fastholdelse på ungdomsuddannelserne.
- 2) At ændre det systematiske fravær i folkeskolen.
- 3) Forebyggelse og tidlig indsats.
- 4) Omfanget af fravær i procent.
- 5) Målsætningen for indsatsen.
- 6) Tværfagligt/ tværsektionelt samarbejde.

Fastholdelse på ungdomsuddannelserne

Ad. 1

- Der bliver gjort en storstilet indsats mod fravær på erhvervs-/ungdomsuddannelserne rundt om i landet. Der er en masse spændende projekter i gang, og der bliver forsøgt med forskellige tiltag, som alle har til hensigt at fremme elevernes mulighed for et stabilt skole/uddannelsesforløb.
- Der tages på mange forskellige måder hånd om de forskellige problemstillinger/barriere, som gør "livet svært" for de unge, og som kan føre til at nogle unge "cykler rundt" i uddannelsessystemet uden at få fodfæste, og i værste fald føre det til, at de dropper ud (hvorefter en stadig større gruppe af de unge søger hjælp fra arbejdsmarkedsafdelinger/jobcentre/ungejob klubber (kontanthjælp).
- Fakta er, at alt for mange unge ikke lykkedes med at gennemføre den erhvervs-/ungdomsuddannelse de er startet på efter folkeskolen
- Årsagerne til frafald fra ungdomsuddannelserne er mange. Om årsagerne til frafaldet siger de unge selv:

Fastholdelse på ungdomsuddannelserne

- Ad.1
- Ifølge Undervisningsministeriets prognoser, er Lolland Kommune kendetegnet ved en af landets laveste frekvenser for gennemført ungdomsuddannelse. En af hovedproblemerne i de unges vej gennem uddannelsessystemet ligger i de unges afbrud og frafald fra erhvervsuddannelserne.
- Professor Lene Tanggaard Pedersen ved Aalborg Universitet, som har gennemført forskning om gennemførelse af erhvervsuddannelse, peger på tre problemfelter i forhold til frafald fra erhvervsuddannelserne.
  - A) elevernes personlige problemer.
  - B) Undervisningsmiljøet.
  - C) Den faglige identitet.

Årsager til frafald fra ungdomsuddannelserne

Ad. 1 # video Kenni

- manglende mentalt overskud/handlekraft,
- manglende tro og forventninger til egne evner,
- manglende/ringe tillid til andre mennesker, manglende relationsdannelse,
- ringe sociale kompetencer,
- manglende strategier/løsninger,
- uro, utryghed,
- manglende opbakning fra familie/netværk,
- mistet initiativ,
- negative (selvforstærkende selvbillede/selvfortælling,
- lever i ekstrem grad i nuet,
- høj risiko villighed,
- misbrug,
- dårlig økonomi,
- manglende struktur og styring på deres liv,
- diagnoser (u opdagede ubehandlet/selvmedicineret diagnoser),
- de mangler nære, tydelige og retningsgivende voksne.

At ændre det systematiske fravær i folkeskolen

Ad.2

- Der er pt. Ingen videnskabelig dokumenteret forskning, der kan påvise, at der er en sammenhæng mellem mistrivsel og systematisk fravær i folkeskolen og frafald fra ungdomsuddannelserne.
- Men der er forskning der peger på, at en af de væsentlige problemfelter, der kan føre til frafald fra ungdomsuddannelserne er elevernes personlige problemer.
- Og det er vores (Lollands kommunes) overbevisning, at det kan nytte at arbejde med de tidlige symptomer, både med den unge og med familien/netværket
- Det er vores overbevisning, at det er lettere at skabe forandring, når de problemstillinger/vaner/mønstre der arbejdes med, ikke er blevet alt for "gamle" og indgroet.

At ændre det systematiske fravær i folkeskolen

Ad. 2

- Der har siden 1.02.2012 været 4 motivationsvejleder ansat i Lolland kommune. Der er i kommunen 4 skoledistrikter 4370 elever (før den omfattende kommunesammenlægning i 2007 bestod Lolland kommune af 7 mindre kommuner)
- Fraværet fra Folkeskolerne i Lolland kommune er stort (gennemsnitlig 14 fraværs dage pr. elev pr. år) og har gennem de sidste år været stigende . Vores grundantagelse er, som tidligere nævnt, at et stort fravær i folkeskolen øger sandsynligheden for frafald på ungdomsuddannelserne.
- Med motivationsvejledernes indsats ønskes en hurtig og tidlig indsats ved fravær i folkeskolen. Med andre ord, ønsker vi at forebygge et systematisk fravær.

At ændre det systematiske fravær i folkeskolen

Ad.2

- I Lolland kommune er man optaget af at "forhindre" at de unge får så alvorlige problemer på deres ungdomsuddannelse, at de ender med at være frafaldstruet. I Lolland kommune vil man med ansættelse af 4 motivationsvejledere (en på hver af de 4 skoledistrikter) foretage et forsøg på en tidlig indsats, der skal støtte alle elever til en god og positiv skolegang, med gode vaner og en indstilling, der sikre de unge en positiv overgang til deres ungdomsuddannelse, og en rimelig chance for at gennemføre den uddannelse de har valgt. Indsatsen er efter vores opfattelse usædvanligt, visionær og har udgangspunkt i at vi allerede tidligt i grundskolen skal afhjælpe de tendenser der er for mistrivsel, og at såfremt det lykkedes at ændre/forhindre de "små problemer", så er der en reel chance for at kunne eliminere nogle af de barriere, der ellers senere kan blive alvorlige barriere, der forhindre de unge i at gennemføre deres erhvervs-/ungdomsuddannelse

Forebyggelse og tidlig indsats

Ad. 3

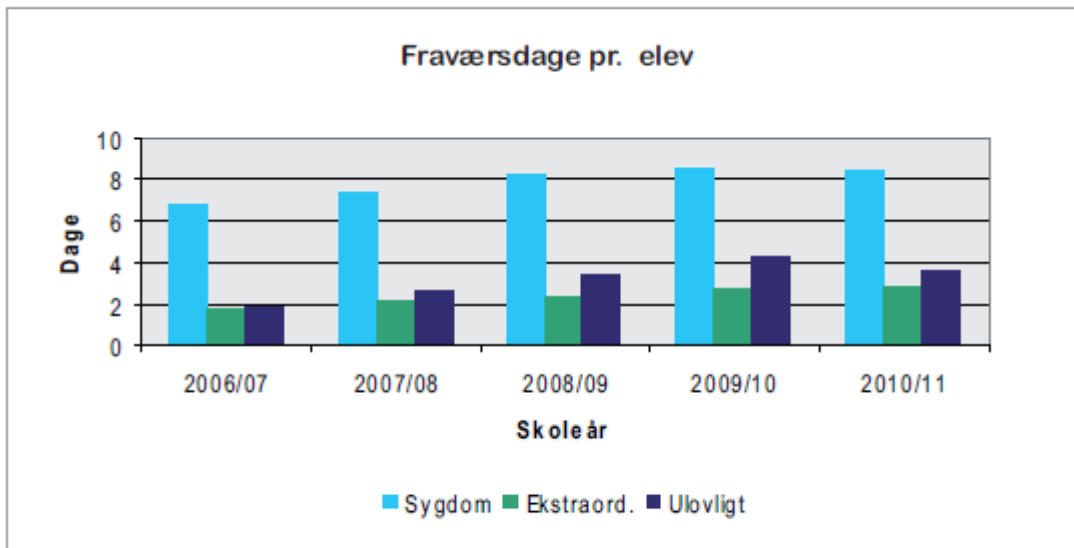
- Vi har mulighed for at arbejde med eleverne helt ned i indskoling.
- Vi har mulighed for at sætte ind ved evt. tidlige tegn på mistrivsel /fravær.
- Vi har mulighed for at påvirke og i bedste fald at forebygge at systematisk fravær opstår.
- Vi har mulighed for tidligt i barnets skolegang, at samarbejde med forældrene om deres barns skolegang.
- Vi har mulighed for tidligt i barnets skolegang, at ”påvirke” forældrenes holdning til/ forståelse af deres barns skolegang.

Omfanget af fravær

Ad. 4

- Fravær er pt. 14 dage pr elev pr. år

AD. 4

Kilde: Kvalitetsrapport 2010/11

Sygdom		Ekstraord.		Ulovligt		Alle skoler	
2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12	2010/11	2011/12
Dage pr. elev							
8,52	8,01	2,88	2,92	3,62	3,08	15,02	14,00

14 dage pr. elev pr. år svarer til 7% eller at man i et skoleforløb på 10 år er væk 140 dage eller næsten et skoleår.

Målsætning for indsatsen

Ad. 5

- Målsætningen for motivationsvejlederene indsats er at nedbringe fraværet til 2006 niveau – Svarende til et gennemsnitligt fravær på 6 fraværsdage pr elev pr. år

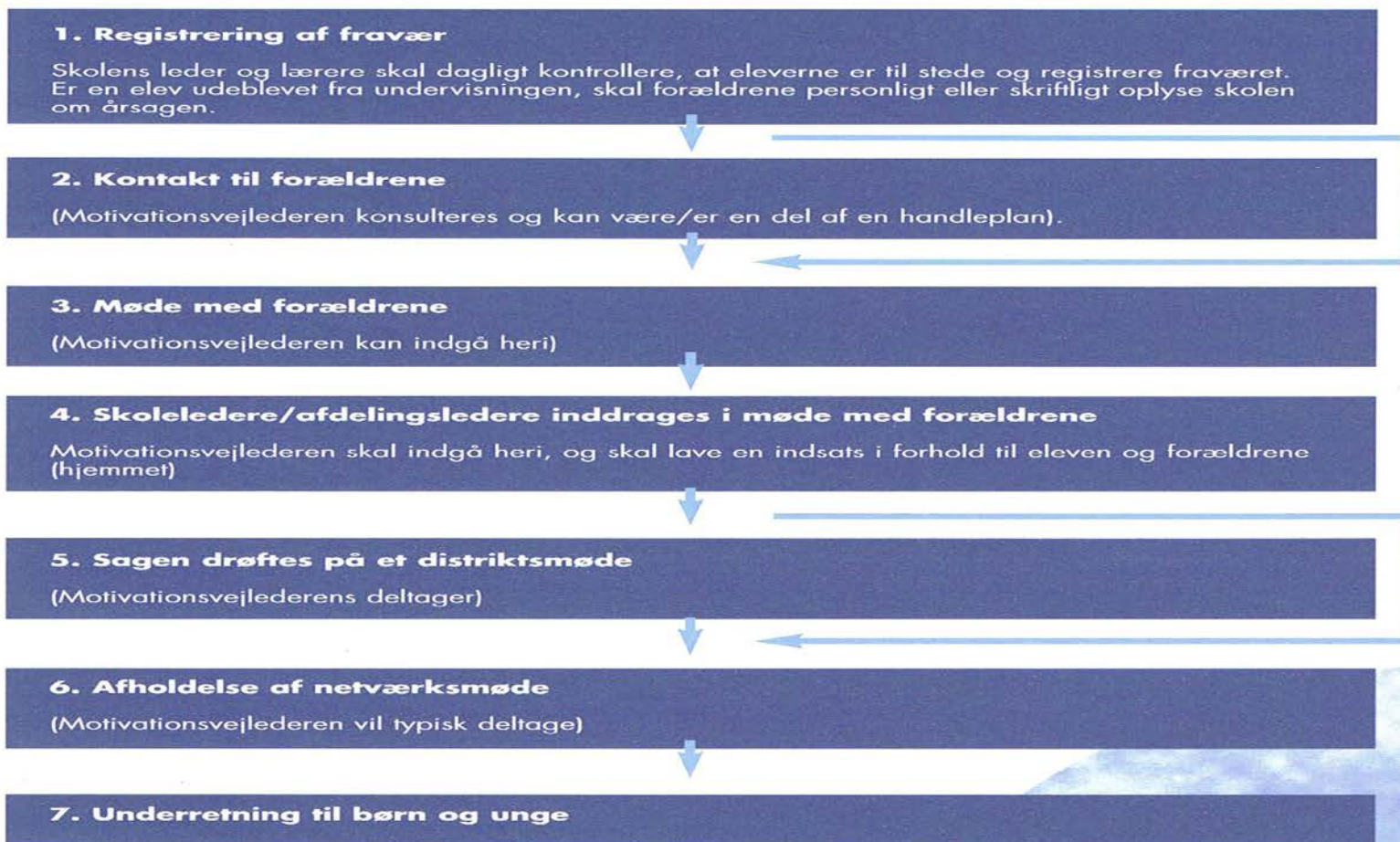
Tværfagligt-/ tværsektionelt samarbejde

- Organisatorisk er motivationsvejlederne ikke ansat i den enkelt skole, men er organiseret /koordineret via ungdomsskolen, med en tilknytning til/ og sin daglig virke og funktion i et skoledistrikt. De 4 motivationsvejledere er et team, koordineret og ledet af teamlederen i ungdomsskolen.
- Motivationsvejlederne er koblet til distriktsteamene.
- Motivationsvejlederne skal indgå i et netværkssamarbejde med tilsvarende medarbejdergrupper på øvrige skoler, med: SFO, PPR, UU-Vejledere, boligsociale projekter, SSP, børn og ungesektoren, sundhedsplejerskere, s m.v.

Handlingsdiagram for fravær

Hvem gør **Hvad** og **Hvornår**?

- **1. Registrering af fravær:** Ud fra den enkelte lærers daglige registrering af elevernes fremmøde vil det være muligt at følge den enkelte elevs fravær. Fraværet sammenholdt med teamets (lærere og pædagogers) kendskab til eleven vil danne baggrund for lærerens vurdering af, om elevens fravær giver anledning til bekymring. Der udarbejdes en handleplan for, hvilken indsats der iværksættes for at afhjælpe problemet. Motivationsvejlederen kan indgå i denne handleplan, men kan ikke erstatte den enkelte lærers ansvar.
- **2. Kontakt til forældrene:** Teamet kontakter forældrene og taler med dem om de bekymrende signaler, deres barn viser, som kan være tegn på mistrivsel. Kontakten kan foregå ved en telefonsamtale, mail, brev eller andet. Teamet kan ved behov for tværfaglig sparring bede om konsultativ bistand fra bl.a. motivationsvejlederen m.fl. Teamet skriver notat i elevlog eller elevmappe.
- **3. Møde med forældrene :** Såfremt telefonsamtale, mail eller brev ikke medfører et stabilt fremmøde for eleven - inviteres forældrene til et møde med lærer/pædagogteamet. Efter aftale med forældrene kan motivationsvejlederen inviteres med til mødet. Teamet skriver referat, som efterfølgende sendes til forældrene og indskrives i elevlog /elevmappe.
- **4. Skolelederen/afdelingslederen inddrages i møde med forældrene:** Teamet inddrager skoleledelsen i de tilfælde, hvor teamet vurderer, at forældrene ikke magter at få deres barn i skole, eller hvor der opleves uenighed om barnets fravær. Skolelederen kontakter forældrene og inviterer dem til møde om elevens fravær og trivsel.

- Skolelederen/afdelingslederen er ansvarlig for mødet, lærer/pædagogteam og motivationsvejleder deltager i mødet. Derudover vurderer skoleledelsen i hver enkelt situation, om der er behov for inddragelse af samarbejdsparter (socialrådgiver, psykolog m.fl.) i mødet. Såfremt det drejer sig om bekymrende fravær, hvor forældrene ikke magter at få barnet i skole, iværksættes hjælpende tiltag fra motivationsvejlederen. Der udarbejdes referat fra mødet, som beskrives i elevlog/elevmappe og sendes til forældrene.
- **5. Drøftelse på distriktsteammøde:** Giver elevens fremmøde fortsat grund til bekymring, drøftes det på distriktsteammødet for at sikre en mere uddybende tværfaglig og tværsektoriel drøftelse af problematikken. Det foreslås, at lærer og pædagogteam udarbejder en proces- og statusbeskrivelse inden mødet. Skolelederen er ansvarlig for mødet, hvor motivationsvejleder også deltager.
- **6. Afholdelse af netværksmøde:** Skoleleder/afdelingsleder er ansvarlig for afholdelse af netværksmøde hvor barnets bekymrende signaler drøftes mellem forældre, skole og Børn og Unge. Skoleleder/afdelingsleder, team, socialrådgiver og andre relevante professionelle deltager i mødet.
- **7. Underretning til Børn og Unge:** Hvis der ikke efter netværksmødet kan iværksættes betryggende tiltag, som hindrer elevens fortsatte mistrivsel, foretager skoleleder/afdelingsleder og team underretning til Børn og Unge. Der henvises i øvrigt til Handleguide for børn og unge.

Hvornår er der tale om et systematisk fravær?

- **Ved systematisk fravær forstå vi:**

- ulovligt fravær,
- fravær, der giver anledning til bekymring i forhold til elevens adfærd og øvrige kendskab til eleven,
- fravær med mange enkelt dage,
- fravær hvor forældrene ikke giver besked om årsag,
- Fravær af en længde, der bevirker at eleven har problemer med/får problemer med at følge med i undervisningen og i klassens/skolens sociale liv mm.
- Det vil sige, at vi ønsker en indsats så tidligt som muligt ved en begyndende systematisk fravær, netop for at forebygge systematisk fravær

Motivationsvejlederens indsats

- Have fokus på fravær set i folkeskoleperspektiv og fravær/fracfald i forhold til ungdomsuddannelserne
- Samarbejde med lærere og pædagoger om en hurtig indsats når systematisk fravær konstateres i klassen
- Skabe kontakt til børn, unge og deres familie
- Samarbejde med forældre og skole vedrørende konflikter og problemer i forhold til deres børns skolegang
- Sikre at børn med systematisk fravær kommer i skole til tiden og at barnet og familien oplever værdien herved
- Medvirke til at børn med systematisk fravær får lavet lektier og at barnet og familien oplever værdien herved
- Hjælpe børn med systematisk fravær i forhold til at opnå sociale kompetencer til samvær med øvrige børn og voksne, og at barnet og familien oplever værdien herved
- Analysere, forberede, organisere, sætte mål, lægge strategier og formidle indsatsen i forhold til elevernes fremmøde
- Indgå i netværkssamarbejde med tilsvarende medarbejdergrupper på øvrige skoler, SFO, PPR, UU-Vejledere, boligsociale projekter, SSP, børn og ungesektoren, sundhedsplejerskere, s m.v.

- Med en hurtig reaktion menes, at motivationsvejleder på direkte information fra læreren og pædagoger i skolen aflægger eleven/familien et hjemmebesøg allerede på første eller anden fraværsdag, i de familier som er kendte i forvejen og på denne vis sørger for en hurtig afdækning af ”den ny” problemstilling – og ikke mindst sikre at eleven hurtigt er tilbage på skolebænken. Dvs. en indsats rettet mod såvel systematisk fravær direkte som symptom på at systematisk fravær kan opstå.
- Indsatsen koordineres i samarbejde mellem børne- og ungesektoren og skolesektoren, og i det daglige arbejde vil motivationsvejlederne kunne trække på netværk bestående af 4 motivationsvejledere, SSP-konsulenter og projektmedarbejdere i sociale boligområder i Lolland kommune. Motivationsvejlederne samler information på tværs af kommunen, idet det er vigtigt at indsatsen opsamles systematisk for at dokumentere effekten af indsatsen

Videoklip med Lone Bille

Praksis fortællinger- om praksis og hverdagen

- Susy:
- Lone:
- Merethe:
- Heidi:

Forandringsprocesser

Hvad skal der til for at skabe forandring

- Forandring er en proces der sker ved en indsats, der forudsætter en vis afvigelse, fra det der ellers (normalt) gøres.
- Forandring skabes ofte over tid.#
- Forandring kræver en kombination af 1.en anderledes tænkning (refleksion) 2. en anderledes handling (en ny måde at agere på) , 3. et ønske om at ”komme et nyt sted hen” (en vis motivation).
- Forandring kræver omstilling.
- Forandring skaber udvikling.
- Forandring kræver at man forlader sin komfortzone, hvorfor forandring ofte medfører en vis utryghed/ tab af kontrol og for nogen angst.
- Det trygge sted kan på godt og ondt blive en følelse man vænner sig til, derfor omgiver vi os med vaner, mønstre og gentagelser, vi kan have om end meget vanskeligt ved at ændre/forlade, til trods for at vi ikke er tilfredse med konsekvensen.

Hvad tænker vi om vejen til forandring

Vejen til forandring er (kan være):

- Tilpasse forstyrrelser (for store og for små forstyrrelser fører til samme konsekvens)
- Anerkendelse/ værdsættelse (det er i det vi lykkedes med, vi skaber mulighed for udvikling)
- Mulighed for succes (det er i erfaringer med succes, at vi "vokser")
- Nysgerrighed/ydmyghed (vi kan kun tilnærmelsesvis forstå den andens situation. Vi må kunne forlade vores hypoteser/ antagelser og ikke lade os styre af en forudindtaget holdning. Vi må "gå på opdagelse" i den andens virkelighed (landkort))
- Forandringer skal opleves/italesættes/gives liv, ellers er de ikke eksisterende.
- Varige forandringer kræver at der opstår et vis "ejerskab" for den nye situation.
- En forandring i et system vil medføre ændringer for hele systemet – derfor vil enhver form for anderledes handling/tænkning i et system medføre en forandring for hele systemet. Det betyder at vi kan starte der hvor der er lettest tilgang til en forandring/ der hvor der er mest energi (det giver ofte mening at starte med os selv.....)

Netværk

Vi tænker i netværk - vi handler i samarbejde.

- Med udgangspunkt i eleven og elevens tilgang til skolen skaber vi et netværk omkring indsatsen/ forandringsprocessen.
- Hvad kan skolen gøre?
- Hvad kan eleven bidrage med?
- Hvad kan familien gøre?
- Er der netværk/ressourcepersoner det kan være relevant at involvere/ der kan trækkes ind i en forandringsproces/trækkes på?
- Kammerater?
- Søskende?
- Familie netværk?
- Kl. lære/kontakt lære/LKT?
- Kollegaer?
- Samarbejdspartnere SSP, UU-vejleder, Boligsocial medarbejder, Børn og unge sektor, ungdomsskole, SFO etc..

Videoklip

Spørgsmål i plenum / dilemmaer

Spørgsmål til plenum:

- I har nu hørt lidt om hvordan vi forsøger at gribe problematikken med det store fravær an i Lolland kommune, vi bliver nysgerrig på hvordan tackler I det indenfor jeres område.

Hvilke problematikker er det i specifik har fokus på – hvordan tackler I dem?

Dilemmaer:

- Et er ulovligt fravær, men hvad med de bekymrende mange sygedage? Hvordan tager vi hånd om det – har I bud/erfaringer med at arbejde med at få den problemstilling brudt?
- Klaseskift.
- Mor går hjemme, keder sig. Holder barnet hjemme.
- Manglende skoleambitioner på sit barns vegne.
- Fravær i idræt grundet blufærdighed/manglende selvværd.
- Faglige huller/utilstrækkelighed.

Spørgsmål i plenum / dilemmaer

Dilemmaer fortsat:

- "Forhandlingselever".
- "Skjult dagsorden".
- De elever der ikke ret godt tåler frustrationer, og som ingen udholdenhed har/ ingen strategier i forhold til at løse konflikter/ meget lidt selvværd svært ved at "stå imod" et pres/ en udfordring.
- Vinterferie i uge 6 og 8.

